

[Time: 3 Hrs.]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. **All** questions are **compulsory**.
2. **All** questions carry **equal marks**.

Q. 1 a) Review the socio-economic conditions of Maharashtra in the 19th century.

OR

b) Evaluate the changes introduced in administration and judiciary in the beginning of the British rule in Maharashtra.

Q. 2 a) Discuss the achievements of Mahatma Jotirao Phule with special reference to Satyashodhak Samaj.

OR

b) Examine the role of thinkers of Maharashtra in the emergence of Economic Nationalism.

Q. 3 a) Analyse the rise and growth of extremist politics in Maharashtra.

OR

b) Comment on the response to Civil Disobedience and Quit India movements in Maharashtra.

Q. 4 a) Describe the contribution of the reformers in the field of education in Maharashtra.

OR

b) Elaborate the efforts made by social reformers in Maharashtra towards the emancipation of women.

Q. 5 Attempt **any two** short notes:

- a) Peasants Uprising of 1875.
- b) Prarthana Samaj.
- c) Important phases of Samyukta Maharashtra Movement.
- d) Rajarshi Shahu Maharaj.

मराठी रुपांतर

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र. १ अ) १९ व्या शतकातील महाराष्ट्राच्या सामाजिक-आर्थिक स्थितीचा आढावा घ्या.
किंवा
ब) महाराष्ट्रातील ब्रिटीश राजवटीच्या सुरुवातीला प्रशासन व न्यायव्यवस्थेत घडविण्यात आलेल्या बदलांचे मूल्यमापन करा.
- प्र. २ अ) सत्यशोधक समाजाच्या विशेष संदर्भात महात्मा जोतीराव फुले यांच्या कार्याची चर्चा करा.
किंवा
ब) आर्थिक राष्ट्रवादाच्या उदयात महाराष्ट्रातील विचारवंतांच्या भूमिकेचे परीक्षण करा.
- प्र. ३ अ) महाराष्ट्रातील जहालवादी राजकारणाच्या उदय व विकासाचे विश्लेषण करा.
किंवा
ब) सविनय कायदेभंग आणि छोडो भारत या चळवळींना महाराष्ट्रात मिळालेल्या प्रतिसादावर भाष्य करा.
- प्र. ४ अ) महाराष्ट्रातील शिक्षण क्षेत्रात सुधारकांनी दिलेल्या योगदानाचे वर्णन करा.
किंवा
ब) स्त्रियांच्या उन्नतीसाठी महाराष्ट्रातील समाज सुधारकांनी केलेले प्रयत्न विशद करा.
- प्र. ५ कोणत्याही दोन टिपा लिहा:
अ) १८७५ चा शेतकरी उठाव.
ब) प्रार्थना समाज.
क) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीतील महत्त्वाचे टप्पे.
ड) राजर्षी शाहू महाराज.
